

V dôsledku falšovaných výrobkov čelia spotrebiteľia väčšiemu riziku ako kedykoľvek predtým

- 12 % Slovákov bolo uvedených do omylu a kúpilo si falšované výrobky
- falšované výrobky môžu predstavovať vážne zdravotné a bezpečnostné riziká
- 6,8 % dovozu do EÚ v hodnote 121 miliárd EUR predstavovali falzifikáty
- celosvetový obchod s falšovanými liekmi dosahuje hodnotu 4 miliardy EUR

Podľa štúdie s názvom [Európski občania a duševné vlastníctvo](#), ktorú uskutočnil Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo, majú spotrebiteľia stále ťažkosti pri rozlišovaní pravého a falšovaného tovaru.

Takmer **každý desiaty Európan (9 %) uviedol, že bol uvedený do omylu a kúpil si falzifikát**, pričom medzi členskými štátmi EÚ sú výrazné rozdiely. Medzi krajiny s vyšším podielom zavádzaných spotrebiteľov patria Bulharsko (19 %), Rumunsko (16 %) a Maďarsko (15 %). Naproti tomu Švédsko (2 %) a Dánsko (3 %) majú v rámci EÚ najnižšie údaje. Slovensko sa umiestnilo nad európskym priemerom s 12 % občanov, ktorí uviedli, že boli oklamaní a kúpili si falšovaný tovar.

V globálnom kontexte podľa Eurostatu prekvitá elektronický obchod (v roku 2020 nakupovalo online vyše 70 % Európanov), pričom neistota občanov EÚ v súvislosti s falšovanými výrobkami naďalej predstavuje problém. Podľa tejto štúdie **si tretina Európanov (33 %) nebola istá tým, či bol výrobok, ktorí si kúpili, originál.**

Falzifikáty predstavujú podľa [spoločnej štúdie EUIPO a OECD](#) 6,8 % dovozu do EÚ a ich hodnota dosahuje 121 miliárd EUR, pričom majú vplyv na všetky odvetvia: od kozmetických výrobkov a hračiek, vín a nápojov, elektroniky až po oblečenie, a dokonca pesticídy. Môžu pre spotrebiteľov predstavovať vážne zdravotné a bezpečnostné riziká, najmä v dôsledku vystavenia nebezpečným chemikáliám, ako aj iným nebezpečenstvám.

Obavy v súvislosti s falšovanými výrobkami počas pandémie COVID-19 vzrástli. **Šírenie falšovaných liekov**, napríklad antibiotík a liekov proti bolesti, a iného zdravotníckeho vybavenia, ako sú osobné ochranné prostriedky a rúška, upozornilo na tento jav, keďže porušovatelia zneužívajú neistotu ľudí v súvislosti s novou liečbou a vakcínami.

Okrem zdravotných a bezpečnostných rizík falzifikáty často spôsobujú aj narušenie bezpečnosti a finančné straty.

Pre porušovateľov je lukratívnym trhom aj digitálne pirátstvo. V prípade IPTV – televízie s internetovým protokolom – dochádza k značným stratám. Zisk poskytovateľov nezákonnej IPTV v EÚ každoročne dosahuje takmer 1 miliardu EUR, čím spôsobujú škody tvorcom obsahu a zákonným podnikom.

Trestná činnosť v oblasti duševného vlastníctva je výnosnou činnosťou, do ktorej sa zapájajú organizované zločinecké skupiny, pričom čoraz viac dôkazov poukazuje na prepojenie falšovania a pirátstva aj s ďalšími trestnými činnosťami, napríklad obchodovaním s drogami a ľuďmi, počítačovou kriminalitou alebo podvodmi.

Výkonný riaditeľ úradu EUIPO **Christian Archambeau** uviedol:

Duševné vlastníctvo je jedným z najcennejších aktív Európy a kľúčovým prvkom našej sociálnej a hospodárskej obnovy, najmä v prípade malých podnikov. Pandémia COVID-19, sprevádzaná nárastom falšovaných liekov a zdravotníckeho vybavenia, ktoré predstavujú ďalšie ohrozenie zdravia a bezpečnosti občanov, zviditeľnila problém trestnej činnosti v oblasti duševného vlastníctva. Ide o dlhodobý problém, často spájaný s inými druhmi nezákonnej činnosti, ktorý si vyžaduje prijatie neodkladných, ráznych a koordinovaných opatrení a ktorý bol nedávno znovu zaradený medzi desať hlavných priorít EÚ v boji proti organizovanej trestnej činnosti.

MSP A PORUŠOVANIE PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

Falšovanie neovplyvňuje len spotrebiteľov, ale spôsobuje výrazné škody aj hospodárstvu EÚ a osobitne malým a stredným podnikom (MSP). Podľa [porovnávacieho prehľadu v oblasti duševného vlastníctva týkajúceho sa MSP](#), ktorý zverejnil úrad EUIPO, **každý štvrtý MSP v Európe uvádza, že jeho práva duševného vlastníctva boli porušené, pričom v prípade Slovenska tento podiel dosahuje 32,6 %.**

Spoločnosti vlastniace práva duševného vlastníctva, ako sú ochranné známky alebo patenty, v dôsledku porušenia svojich práv hlásili straty obratu (33 %), poškodenie dobrého mena (27 %) a stratu konkurenčnej výhody (15 %).

Zapísané práva duševného vlastníctva v súčasnosti vlastní necelých 9 % všetkých MSP v EÚ. V prípade podnikov, ktoré takéto práva vlastní, však badať zásadný rozdiel: MSP, ktoré vlastní práva duševného vlastníctva, ako sú patenty, dizajny alebo ochranné známky, vytvárajú o 68 % vyššie príjmy na zamestnanca ako tie, ktoré takéto práva nevlastnia. Navyše majú ich zamestnanci aj vyššie mzdy.

S cieľom zvýšiť informovanosť o hodnote duševného vlastníctva a pomôcť malým a stredným podnikom využívať ich konkurencieschopnosť na trhu úrad EUIPO vytvoril v spolupráci s Európskou komisiou a úradmi duševného vlastníctva členských štátov [program *Ideas Powered for Business*](#), ktorý zahŕňa aj [fond pre MSP v objeme 20 mil. EUR](#). Uvedenou iniciatívou sa v týchto neľahkých časoch poskytuje zľava na služby v oblasti posúdenia duševného vlastníctva a zľava 50 % z poplatkov za prihlášky ochranných znáмок a dizajnov na vnútroštátnej a regionálnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ. Takýmto spôsobom sa tisíckam MSP ponúka pomoc s vypracovaním stratégií v oblasti duševného vlastníctva.

O ÚRADE EUIPO

[EUIPO](#) je decentralizovaná agentúra EÚ so sídlom v španielskom Alicante. Spravuje zápis ochranných známk Európskej únie (OZEÚ) a zapísaných dizajnov Spoločenstva (RCD), ktoré poskytujú ochranu práv duševného vlastníctva vo všetkých členských štátoch EÚ. Úrad EUIPO vykonáva aj činnosti v rámci spolupráce s vnútroštátnymi a regionálnymi úradmi pre duševné vlastníctvo v EÚ.

[Európske stredisko pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva](#) bolo založené v roku 2009 s cieľom podporovať ochranu a presadzovanie práv duševného vlastníctva a pomáhať v boji proti rastúcej hrozbe porušovania práv duševného vlastníctva v Európe. Vykonávanie úloh tohto strediska bolo na úrad EUIPO prevedené 5. júna 2012 nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 386/2012.

Kontakt pre médiá
Komunikačná služba úradu EUIPO
Tel.: +34 653 674 113
press@euipo.europa.eu